

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1960

Vyhlásené: 30.06.1960

Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

91

VLÁDNE NARIADENIE

z 24. júna 1960

o správnom konaní

Vláda Československej republiky nariaďuje podľa § 45 zákona č. 65/1960 Zb. o národných výboroch:

Prvá časť

Konanie pred národnými výbormi

Základné zásady konania

§ 1

(1) Národné výbory zabezpečujú ochranu a uskutočňovanie práv a oprávnených záujmov občanov a organizácií v súlade so záujmami a s rozvojom socialistického štátu a spoločnosti pracujúcich. Vychovávajú občanov k dodržiavaniu zákonov a pravidiel socialistického poriadku v spoločnosti, k dobrovoľnému a uvedomelému plneniu povinností voči spoločnosti a štátu a k úcte k právam spoluobčanov.

(2) V konaní, v ktorom rozhodujú o právach a oprávnených záujmoch občanov a organizácií alebo o ich povinnostiach, postupujú národné výbory tak, aby konanie čo najúčinnnejšie napomáhalo uskutočnenie týchto cieľov.

§ 2

(1) Národné výbory sa svedomite a zodpovedne zaoberajú každou prejednávanou vecou. Občanom a organizáciám, o ktorých práva, oprávnené záujmy alebo povinnosti v konaní ide (účastníkom konania), národné výbory dajú vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a oprávnené záujmy účinne obhájiť. Poskytujú im potrebnú pomoc a poučenie a starajú sa, aby neutrpeli v konaní ujmu pre nedostatok znalostí predpisov.

(2) Národné výbory dbajú, aby sa účastníci konania činne podieľali na príprave i vydávaní opatrení, ktoré sa ich týkajú, a aby boli presvedčení o ich správnosti. Zabezpečujú, aby účastníci konania, ktorí nemôžu v konaní konať samostatne alebo ktorých pobyt nie je známy, boli v konaní riadne zastúpení; ak je to na hájenie ich záujmov potrebné, ustanovia im opatrovníka.

§ 3

Národné výbory využívajú konanie na rozvíjanie svojej organizátorskej a výchovnej činnosti a na prehlbovanie účasti pracujúcich na správe štátu. V konaní postupujú v úzkej súčinnosti s pracujúcimi a s ich spoločenskými organizáciami a opierajú sa o ich skúsenosti, podnety a pomoc.

Vysvetľujú účastníkom konania účel svojich opatrení a objasňujú im súvislosť prejednávanej veci s plnením úloh hospodárskej a kultúrnej výstavby.

§ 4

Národné výbory dbajú, aby konanie prebiehalo rýchle, hospodárne a bez zbytočného zaťažovania občanov.

Príslušnosť

§ 5

(1) Ak sú vecne príslušné národné výbory, rozhodujú o právach, oprávnených záujmoch a povinnostiach občanov a organizácií v bežných veciach miestne a mestské národné výbory, v ostatných veciach okresné národné výbory.

(2) Výpočet bežných vecí, v ktorých rozhodujú miestne a mestské národné výbory, je obsiahnutý v prílohe k tomuto nariadeniu.

§ 6

(1) Národné výbory začínajú konanie na návrh alebo z vlastného podnetu.

(2) Návrh na začatie konania možno podať na miestnom (mestskom) národnom výbore, i keď tento národný výbor nie je kompetentný rozhodnúť vo veci.

(3) Miestny (mestský) národný výbor poskytne účastníkovi konania potrebnú pomoc pri uplatňovaní jeho práv, vykoná podľa svojich možností potrebné vyšetrenia, a ak nie je kompetentný rozhodnúť vo veci, predloží návrh so svojim stanoviskom kompetentnému národnému výboru.

§ 7

Miestna príslušnosť národného výboru sa spravuje podľa bydliska občana (sídla organizácie), prípadne podľa posledného bydliska alebo pobytu (sídla). Vo veciach, kde ide o nejakú činnosť, príslušnosť sa spravuje miestom tejto činnosti, a vo veciach, týkajúcich sa nehnuteľností, miestom, kde nehnuteľnosť je. V prípadoch, kde by bolo miestne príslušných niekoľko národných výborov, konanie vykoná národný výbor, ktorý ho prvý začal, pokiaľ sa zúčastnené národné výbory nedohodnú inak. V pochybnostiach určí miestnu príslušnosť národný výbor vyššieho stupňa.

Podklad pre rozhodnutie

§ 8

(1) Národný výbor kompetentný na rozhodnutie vo veci je povinný zistiť čo najpresnejšie a najúplnejšie stav veci. Tento národný výbor preto vykoná, pokiaľ to už neurobil miestny (mestský) národný výbor podľa § 6, potrebné vyšetrenia, a to prípadne na mieste samom, vykoná výsluch svedkov, ktorí môžu prispieť k objasneniu veci, obstará si v nevyhnutných prípadoch znalecký posudok, vyžiada si potrebné listiny, prípadne si obstará iné podklady. Pri obstarávaní podkladov pre rozhodnutie účastníci konania úzko spolupracujú s národným výborom; k ich návrhom musí národný výbor vždy zaujať stanovisko.

(2) Národný výbor môže namiesto dôkazu pripustiť čestné vyhlásenie účastníka konania. Pred spísaním čestného vyhlásenia musí byť účastník konania upozornený na trestné následky

nepravdivých údajov vo vyhlásení. Čestné vyhlásenie nemôže národný výbor pripustiť, ak tomu bráni všeobecný záujem alebo ak by tým bola porušená rovnosť medzi účastníkmi konania.

(3) O ústnych vyhláseniach a o dôležitých úkonoch v konaní spíše národný výbor zápisnicu.

§ 9

Národné výbory musia dať účastníkom konania príležitosť, aby sa mohli pred vydaním rozhodnutia vyjadriť k jeho základu i ku spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie. Za tým účelom môžu účastníci konania nazerať do spisov, s výnimkou zápisníc o hlasovaní a zhotoviť si z nich odpisy. Národný výbor urobí opatrenia, aby nazretím do spisov nebolo porušené štátne, hospodárske alebo služobné tajomstvo. Zachovanie služobného tajomstva nie je však dôvodom pre to, aby boli vylúčené z nazretia časti spisu obsahujúce zistené okolnosti, ktoré sú alebo môžu byť základom pre rozhodnutie.

Rozhodnutie

§ 10

(1) Rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a s ostatnými právnymi predpismi, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a čo najlepšie zabezpečovať ochranu práv a oprávnených záujmov občanov a organizácií v zhode so všeobecným záujmom.

(2) Rozhodnutie sa nevydá, ak účastníci konania medzi sebou uzavreli so schválením národného výboru pokonávku. Národný výbor schváli pokonávku, ak je v zhode s právnymi predpismi a so všeobecným záujmom.

§ 11

V jednoduchých veciach rozhodne národný výbor bezodkladne po podaní návrhu. V ostatných prípadoch rozhodne spravidla do 30 dní. Ak nemôže v tejto lehote rozhodnúť pre osobitnú zložitosť veci alebo z iných dôležitých dôvodov, upovedomí o tom účastníkov konania s uvedením dôvodov a oznámi im lehotu, v ktorej rozhodne.

§ 12

(1) Rozhodnutie musí byť patrične odôvodnené a musí obsahovať poučenie o odvolaní.

(2) Odôvodnenie musí byť presvedčivé, aby z neho bola zjavná správnosť rozhodnutia a aby občanov vychovávalo k dobrovoľnému a disciplinovanému plneniu ich povinností. Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa vyhovuje v rozhodnutí všetkým účastníkom konania v plnom rozsahu.

(3) Poučenie o odvolaní obsahuje údaj, či je rozhodnutie konečné a či sa možno proti nemu odvolať, do akej lehoty a kde sa má odvolanie podať. Ak sa dalo nesprávne alebo neúplné poučenie o odvolaní alebo ak chýba v rozhodnutí poučenie o odvolaní a účastník konania podal odvolanie po lehote, považuje sa odvolanie za podané včas.

§ 13

Rozhodnutie sa vydáva písomne. Rozhodnutie, ktoré bolo vyhlásené ústne v prítomnosti účastníka konania, sa písomne nevydáva, ak sa vzdá účastník konania doručenia písomného vyhotovenia rozhodnutia.

§ 14

(1) Rozhodnutie sa doručuje do vlastných rúk adresáta.

(2) Ak nebol adresát zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, upovedomí ho doručovateľ vhodným spôsobom, že rozhodnutie určené do jeho vlastných rúk príde mu doručiť znova v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledný, uloží mu rozhodnutie na pošte alebo na miestnom národnom výbore a adresát sa o tomto uložení vhodným spôsobom upovedomí. Ak si neprevezme adresát rozhodnutie do 3 dní od jeho uloženia, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia rozhodnutia, i keď sa adresát o uložení nedozvedel.

(3) Adresátovi, ktorého pobyt nie je známy, možno doručiť tak, že sa rozhodnutie vyhlási po čas 15 dní verejnou vyhláškou; posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia.

(4) Ak odoprie adresát bezdôvodne prijať rozhodnutie, považuje sa rozhodnutie za doručené dňom, kedy bolo prijatie odopreté; na to musí byť adresát doručovateľom upozornený.

Odvolacie konanie

§ 15

(1) Proti rozhodnutiu sa možno odvolať.

(2) Odvolanie však nie je prípustné:

- a) ak toto nariadenie alebo iný právny predpis výslovne ustanovuje, že sa nemožno odvolať, alebo
- b) ak ho podáva osoba, ktorá nie je účastníkom konania, alebo
- c) ak ho podáva účastník konania, ktorý sa odvolania písomne alebo ústne do zápisnice vzdal.

§ 16

(1) Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia, a ak sa vzdal účastník konania doručenia písomného vyhotovenia rozhodnutia, do 15 dní odo dňa ústneho vyhlásenia rozhodnutia. Odvolanie sa podáva u národného výboru, ktorý rozhodnutie vydal.

(2) Do lehoty sa nepočíta deň, keď rozhodnutie bolo doručené (ústne vyhlásené). Ak prípadne koniec lehoty na deň pracovného pokoja, je posledným dňom lehoty najbližší budúci pracovný deň. Lehota je zachovaná, ak bolo odvolanie pred jej uplynutím odovzdané na poštovú prepravu. V pochybnostiach sa považuje lehota za zachovanú.

§ 17

(1) Včas podané odvolanie má odkladný účinok.

(2) Národný výbor môže odkladný účinok odvolania vylúčiť, ak je pre naliehavý všeobecný záujem okamžitý výkon rozhodnutia nevyhnutný; naliehavosť všeobecného záujmu treba riadne odôvodniť. Proti rozhodnutiu, ktorým sa vylučuje odkladný účinok odvolania, sa nemožno odvolať.

§ 18

(1) O odvolaní proti rozhodnutiu odboru národného výboru rozhoduje príslušná komisia tohto národného výboru, a ak nie je zriadená, jeho rada.

(2) Ak rozhodovala v prvej stolici komisia národného výboru, rozhoduje o odvolaní proti jej rozhodnutiu rada tohto národného výboru.

(3) Ak rozhodovala v prvej stolici rada miestneho národného výboru, rozhoduje o odvolaní proti jej rozhodnutiu národný výbor na svojom plenárnom zasadaní.

§ 19

O odvolaní proti rozhodnutiu orgánu miestneho (mestského) alebo okresného národného výboru o dávkach a službách sociálneho zabezpečenia rozhoduje obdobný orgán národného výboru najbližšie vyššieho stupňa.

§ 20

O podanom odvolaní, o nových tvrdeniach odvolateľových a o výsledkoch konania doplneného po podanom odvolaní, najmä o novo vykonaných dôkazoch, musia sa upovedomiť všetci účastníci konania.

§ 21

Orgán národného výboru, ktorý vydal rozhodnutie, môže sám v plnom rozsahu vyhovieť odvolaniu, ak sa netýka rozhodnutie iného účastníka konania než odvolateľa alebo ak súhlasia s tým ostatní účastníci konania.

§ 22

(1) Ak nemôže alebo ak nehodlá orgán národného výboru, ktorý rozhodnutie vydal, sám vyhovieť odvolaniu, predloží ho bez meškania so správou o výsledkoch doplneného konania a so svojím stanoviskom odvolaciemu orgánu (§ 18 a 19).

(2) Ak je odvolanie dôvodné, odvolací orgán rozhodnutie zmení alebo zruší; ináč ho zamietne. Ak sa podalo odvolanie oneskorené alebo neprípustné, odvolací orgán preskúma, či niet dôvodu na zrušenie alebo na zmenu rozhodnutia mimo odvolacieho konania; ináč odvolanie taktiež zamietne.

(3) Ak nerozhoduje o odvolaní národný výbor vyššieho stupňa (§ 19), opiera sa odvolací orgán v otázkach vyžadujúcich osobitné odborné posúdenie (napr. vo veciach hygienickej a protiepidemickej starostlivosti, vo veciach vodohospodárskych a pod.), spravidla o odborné vyjadrenie orgánu národného výboru vyššieho stupňa.

(4) Proti rozhodnutiu o odvolaní, vydanému odvolacím orgánom, sa už nemožno ďalej odvolať.

§ 23

Odvolacie konanie treba vykonať urýchlene, aby sa o odvolaní mohlo rozhodnúť spravidla do 30 dní odo dňa, keď bolo podané. Ak nemôže národný výbor v tejto lehote rozhodnúť pre osobitnú zložitosť veci alebo z iných dôležitých dôvodov, upovedomí o tom účastníkov konania s uvedením dôvodov, a oznámi im lehotu, v ktorej rozhodne.

§ 24

Preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania

(1) Národné výbory majú právo v prípadoch ustanovených v zákone o národných výboroch rušiť, prípadne meniť vydané rozhodnutia i mimo odvolacieho konania, a to buď z vlastného alebo iného podnetu, najmä na sťažnosť pracujúcich alebo podľa výsledkov kontrolnej činnosti.

(2) Pri zrušení alebo zmene rozhodnutia musí národný výbor dbať, aby práva nadobudnuté dobromyseľne boli čo najmenej dotknuté.

(3) Proti rozhodnutiu vydanému podľa odseku 1 plenárnym zasadáním národného výboru alebo radou okresného alebo krajského národného výboru sa nemožno odvolať.

§ 25

Preskúmanie rozhodnutia na základe protestu prokurátora

(1) Ak bol protest prokurátora podaný u orgánu národného výboru, ktorý rozhodnutie vydal, môže tento orgán sám svoje rozhodnutie zrušiť alebo nahradiť rozhodnutím zodpovedajúcim zákonu. Ak nehodlá tento orgán protestu vyhovieť, predloží ho v lehote v proteste určenej orgánu kompetentnému podľa zákona o národných výboroch preskúmať jeho rozhodnutie mimo odvolacieho konania.

(2) Proti rozhodnutiu o proteste prokurátora sa nemožno odvolať.

Správna exekúcia

§ 26

(1) Rozhodnutia národných výborov, pokonávky pred nimi uzavreté a výkazy nedoplatkov nimi zostavené sa vykonávajú správnou exekúciou. Možno však k nej prikročiť len po tom, keď výzva a presvedčovanie na dobrovoľné splnenie povinnosti uloženej v rozhodnutí nedosiahnu svoj účinok.

(2) Rozhodnutie národného výboru možno vykonať, ak nie je proti nemu prípustný opravný prostriedok alebo ak nemá opravný prostriedok odkladný účinok. Výkaz nedoplatkov možno vykonať, ak bol zostavený na základe vykonateľného rozhodnutia alebo na základe dlžnikovej povinnosti ustanovenej právnym predpisom zaplatiť bez vydania osobitného rozhodnutia.

(3) Rozhodnutia národných výborov, pokonávky pred nimi uzavreté a výkazy nedoplatkov nimi zostavené sú exekučným titulom aj pre súdnu exekúciu.

§ 27

Správnu exekúciu vykonáva miestny (mestský) národný výbor, pokiaľ jej výkon osobitné predpisy nezverujú okresnému národnému výboru alebo pokiaľ si jej výkon okresný národný výbor nevyhradil.

Exekúcia pre nepeňažné nároky

§ 28

(1) Prostriedky exekúcie na vymáhanie nepeňažných nárokov sú spravidla náhradný výkon alebo peňažná pokuta.

(2) Náhradný výkon spočíva v tom, že sa plnenie uložené v rozhodnutí vykoná na náklad a nebezpečie povinného.

(3) Ak nie je náhradný výkon podľa povahy veci možný alebo účelný, vymáha sa splnenie povinnosti uloženej v rozhodnutí ukladaním pokút; jednotlivá pokuta nesmie prevyšovať sumu 200 Kčs a úhrn všetkých uložených pokút sumu 500 Kčs.

(4) Ak nemožno účel exekúcie dosiahnuť inými prostriedkami, môže byť povinnosť uložená v rozhodnutí výnimočne vynútená i priamo, napr. predvedením, odňatím veci alebo listiny, vypratáním bytu, nehnuteľnosti alebo ich časti.

(5) O chystanom vypratání treba povinnú osobu upovedomiť 48 hodín vopred. Pri vypratání treba dbať, aby vypratávané veci neboli poškodené. Vypratávané veci sa odovzdajú povinnej osobe; ak to nie je možné, zariadi národný výbor úschovu týchto vecí na náklad povinnej osoby.

§ 29

(1) Proti jednotlivým exekučným úkonom alebo opatreniam možno podať námietky národnému výboru vykonávajúcemu exekúciu.

(2) Námietky majú odkladný účinok len,

- a) ak smerujú proti výzve na plnenie pri exekúcii vypratáním,
- b) ak smerujú proti uloženiu pokuty,
- c) ak sa v nich uplatňuje, že vymáhané plnenie bolo už vykonané, alebo že ešte neuplynula lehota na plnenie,
- d) ak tretia osoba uplatňuje v nich na predmet exekúcie právo, ktoré výkon exekúcie nepripúšťa.

(3) Pre konanie o námietkach platia obdobné predpisy o odvolacom konaní.

§ 30

Exekúcia pre peňažné nároky

Postup pri správnej exekúcii pre pohľadávky daní a poplatkov upravujú osobitné predpisy. O postupe pri správnej exekúcii pre ostatné peňažné nároky platia obdobne predpisy o postupe pri správnej exekúcii pre pohľadávky daní.

§ 31

Trovy konania

(1) Trovy konania vzniknuté národnému výboru znáša národný výbor. Národný výbor uhradzuje taktiež nutné hotové výdavky a zárobok, ktorý preukázateľne svedkovi ušiel; nárok svedka zaniká, ak ho neuplatní do 3 dní po svojom výsluchu.

(2) Trovy, ktoré v konaní vzniknú účastníkovi konania, znáša účastník sám. Národný výbor môže uložiť účastníkovi, aby uhradil i trovy konania, ktoré vznikli národnému výboru zavinením účastníka, najmä jeho svojvoľným alebo úmyselným preťahovaním konania. Národný výbor môže účastníkovi taktiež uložiť, aby nahradil ostatným účastníkom konania trovy, ktoré vznikli jeho zavinením.

Druhá časť

Konanie pred inými orgánmi

§ 32

Podľa tohto nariadenia sa postupuje obdobne i v konaní, v ktorom iné orgány štátnej správy rozhodujú o právach, právnych záujmoch alebo povinnostiach občanov a organizácií; o odvolaní proti rozhodnutiu týchto orgánov rozhoduje, ak nejde o rozhodnutie ústredného orgánu, orgán najbližšie vyššieho stupňa.

Tretia časť
Záverečné ustanovenia

§ 33

V konaní treba rešpektovať imunity a výsady priznávané medzinárodným právom, medzinárodnými zmluvami uzavretými Československou republikou alebo československými právnymi predpismi.

§ 34

(1) Podľa tohto nariadenia sa postupuje, pokiaľ ustanovenia osobitných predpisov neustanovujú inak; zrušujú sa však ustanovenia, ktoré upravujú príslušnosť na rozhodovanie o odvolaní v rozpore s týmto nariadením.

(2) Ďalej sa zrušujú

- a) vládne nariadenie č. 20/1955 Zb. o konaní vo veciach správnych (správny poriadok),
- b) vyhláška Ministerstva spravodlivosti č. 73/1955 Ú. 1. (Ú. v.), ktorou sa vydávajú podrobnejšie predpisy o konaní vo veciach správnych.

(3) Nedotknuté zostávajú predpisy o vybavovaní sťažností, oznámení a podnetov pracujúcich a zatiaľ aj predpisy o trestnom konaní správnom, včítane ustanovení o príslušnosti orgánov národných výborov na vykonávanie tohto konania. Rovnako nedotknuté zostávajú predpisy o príslušnosti orgánov hygienickej a protiepidemickej starostlivosti.

§ 35

Ustanovenia tohto nariadenia platia i pre konanie začaté pred dňom počiatku jeho účinnosti.

§ 36

Toto nariadenie nadobúda účinnosť 1. júlom 1960; vykonajú ho všetci členovia vlády.

Široký v. r.

Dolanský v. r.

Kopecký v. r.

Barák v. r.

inž. Šimůnek v. r.

inž. Jankovcová v. r.

dr. Kyselý v. r.

Plojhar v. r.

David v. r.

Đuriš v. r.

Krajčír v. r.

Krošnár v. r.

Generál armády Lomský v. r.

Machačová v. r.

dr. Nejedlý v. r.

Poláček v. r.

Štrougal v. r.

Uher v. r.

Beran v. r.

Jonáš v. r.

dr. Kahuda v. r.

Reitmajer v. r.

dr. Škoda v. r.

dr. Vlasák v. r.

Brabec v. r.

inž. Černý v. r.

dr. Neuman v. r.

Ouzký v. r.

Pospíšil v. r.

inž. Púčik v. r.

**Príloha vládného nariadenia č. 91
1960 Zb. k § 5 ods. 2**

Rozhodovacia právomoc miestnych a mestských národných výborov v bežných veciach občanov a organizácií

Miestne a mestské národné výbory vybavujú a rozhodujú na jednotlivých úsekoch svojej činnosti tieto bežné veci občanov a organizácií:

Na úseku pôdohospodárstva

- rozhodujú o prikázaní poľnohospodárskej pôdy do užívania a robia ostatné opatrenia na zabezpečenie poľnohospodárskej výroby

vládne nariadenie č. 50/1955 Zb. o niektorých opatreniach na zabezpečenie poľnohospodárskej výroby

- spolupôsobia pri vykonávaní hospodársko-technických úprav pozemkov, najmä prejednávajú a pokúšajú sa vybaviť dohodou pripomienky vlastníkov a užívateľov pozemkov proti navrhnutým pozemkovým úpravám, vyhlasujú vyloženie a schválenie projektu týchto úprav

vládne nariadenie č. 47/1955 Zb. o opatreniach v odbore hospodársko-technických úprav pozemkov,

vyhláška č. 27/1958 Ú. l. (Ú. v.), ktorou sa vydávajú vykonávacie predpisy k vládnemu nariadeniu o opatreniach v odbore hospodársko-technických úprav pozemkov

- rozhodujú o opatreniach na ničenie škodcov rastlín
zákon č. 188/1950 Zb. o zdokonalení rastlinnej výroby,

vyhláška č. 118/1951 Ú. l. (č. 158/1951 Ú. v.), ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o zdokonalení rastlinnej výroby

- zisťujú poľnohospodársku pôdu, ktorú je účelné premeniť na pôdu ornú, prejednávajú premenu s vlastníkmi (užívateľmi) pôdy a v odôvodnených prípadoch im ukladajú vykonať premenu na ornú pôdu

zákon č. 48/1959 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu,

vyhláška č. 7/1960 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu

- ukladajú povinné používanie priemyslových hnojív roľníkom, ktorí majú predpoklady pre riadne obrábanie svojich polí a pri tom neplnia svoje výrobné a dodávkové úlohy

vyhláška č. 178/1959 Ú. l. (Ú. v.) o hospodárení s priemyslovými hnojivami v roku 1960

- prejednávajú s pestovateľmi chmeľu a rozpisujú na nich rozsah obnovy a rozšírenia chmeľníc
zákon č. 39/1957 Zb. o chmeliarskych výrobných oblastiach, chmeliarskych polohách, povinnom známkovaní chmeľu a o evidencii chmeľníc,

vyhláška č. 141/1957 Ú. l. (Ú. v.) o evidencii, obnove, zrušovaní a udržiavaní chmeľníc

- rozhodujú o vyrúbaní odumretých, odumierajúcich a prestarnutých ovocných stromov
vyhláška č. 220/1956 Ú. l. (Ú. v.) o vyrúbaní odumretých, odumierajúcich a prestarnutých ovocných stromov

- dávajú súhlas na zabíjanie alebo na predaj prasníc na jatočné účely
vyhláška č. 1005/1949 Ú. l. (č. 910/1949 Ú. v.) o povinnom príchovaní prasníc, o výkupe a scudzovaní prasiec na ďalší chov a o hlásení a evidencii prasníc a prasiec v znení vyhlášky č. 1093/1949 Ú. l. I (č. 1006/1949 Ú. v.)
- udeľujú povolenie na predaj teliat na jatočné účely
vyhláška č. 138/1952 Ú. l. (č. 174/1952 Ú. v.) o opatreniach na zabezpečenie odchovu teliat a o regulácii ich zabíjania
- udeľujú povolenia na zabíjanie oviec na jatočné účely, ak ide o prvé alebo druhé zabíjanie u toho istého chovateľa v tom istom roku
vyhláška č. 131/1958 Ú. l. (Ú. v.) o úprave chovu oviec a o jeho chovných oblastiach
- udeľujú povolenia na domácu zakáľачku ošípaných, pokiaľ nie sú kompetentné okresné národné výbory
vyhláška č. 170/1959 Ú. l. (Ú. v.) o domácich zakáľачkách ošípaných a o výkupe krupónov z týchto zakáľачiek
- vydávajú chovateľom dobytká, ošípaných a ovci potvrdenia o hlásení prírastkov alebo úbytkov v stave týchto zvierat
vyhláška č. 172/1957 Ú. l. (Ú. v.) o hlásení zmien v stave niektorých hospodárskych zvierat
- v miestach, kde možno počítať s väčším rozsahom zberu odpadov vhodných na kŕmenie, organizujú vykonávanie zberu a odberu odpadu, ukladajú vlastníkom (užívateľom, správam) domov zriaďiť stále domové zberne a ustanoviť osobu zodpovednú za riadne a zdravotne nezávadné vykonávanie zberu, a určujú so súhlasom okresného národného výboru odberateľa (predovšetkým štátny majetok alebo jednotné roľnícke družstvo) na odber odpadov
vyhláška č. 190/1954 Ú. l. (č. 213/1954 Ú. v.) o zbere a využití odpadov vhodných na kŕmenie hospodárskych zvierat
- pri vzniku nebezpečnej nákazy hospodárskych zvierat alebo podozrení z nej nariaďujú dočasne tieto opatrenia:
 - karanténu zvierat pred ich zaradením do hromadného ustájenia,
 - zákaz premiestňovania, prepravovania alebo uvádzania do obehu zvierat chorých alebo podozrivých, ako aj výrobkov a surovín z nich, povinnosť hlásiť bez meškania miestnemu národnému výboru každé uhynutie alebo zabitie (usmrtenie) zvieráťa,
 - izoláciu, stráženie, pozorovanie, označenie a evidenciu zvierat, oddelené uschovanie a stráženie zahynutých zvierat, zákaz otvárať alebo odstraňovať zahynuté zvieratá z ich stanovišť bez súhlasu obvodného veterinárneho lekára,
 - zákaz alebo obmedzenie používania studní, napájadiel, brodísk a pod., ako i ciest a hradských zvieratmi, zákaz alebo obmedzenie voľného pobežovania psov, mačiek, hydiny a iných voľných zvierat,
 - izoláciu osôb alebo iné obmedzenie osobného styku, zákaz alebo obmedzenie distribúcie a použitie krmív ohrozujúcich zdravie zvierat
- vydávajú zdravotné a sprievodné listy, ktoré oprávňujú na scudzenie a premiestnenie hospodárskych zvierat
zákon č. 187/1950 Zb. o zdokonalení živočíšnej výroby,

vyhláška č. 141/1951 Ú. l. (č. 168/1951 Ú. v.), ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o zdokonalení živočíšnej výroby v znení vyhlášok č. 226/1954 Ú. l. (č. 250/1954 Ú. v.), č. 238/1955 Ú. l. (Ú. v.) a č. 120/1956 Ú. l. (Ú. v.)

- určujú výmerom jednotlivo hospodáriacim roľníkom dodávkové úlohy hlavných druhov poľnohospodárskych výrobkov

- prejednávajú s jednotlivo hospodáriacimi roľníkmi nedostatky zistené pri plnení určených dodávkových úloh a robia opatrenia na ich odstránenie, rozhodujú o primeranej zmene alebo zrušení výmeru a o vymáhaní určených úloh

- rozhodujú o sporoch zo zmlúv medzi výkupnou organizáciou a jednotlivo hospodáriacimi roľníkmi o dodávke poľnohospodárskych výrobkov a rozhodujú o zmene, primeranom znížení alebo odpustení záväzkov z týchto zmlúv, prípadne o ich vymáhaní

zákon č. 51/1959 Zb. o výkupe poľnohospodárskych výrobkov,

vyhláška č. 162/1959 Ú. l. (Ú. v.) o výkupe pôdohospodárskych výrobkov

- v rámci dávok určených okresným národným výborom určujú množstvo surového palivového dreva, ktoré sa nevykupuje a ktoré si vlastníci (užívatelia) lesov ponechajú pre vlastnú potrebu

- vydávajú potvrdenie o riadnom nadobudnutí použitého dreva, ktoré sa má prijať na prevoz vo mzde alebo na výmenu za rezivo

vyhláška č. 32/1960 Zb. o výkupe surového dreva a o mimoriadnom zásobovaní drevom

- obstarávajú úlohy bezpečnostného technika pre jednotlivo hospodáriacich roľníkov a robia opatrenia s tým spojené, najmä s výhradou dodatočného schválenia orgánmi inšpekcie práce nariaďujú okamžité zastavenie nebezpečného stroja alebo zariadenia a vylučujú z práce osoby, ktoré hrubo porušujú predpisy o bezpečnosti pri práci

zákon č. 51/1954 Zb. o bezpečnosti pri práci v jednotných roľníckych družstvách a u jednotlivo hospodáriacich roľníkov

Na úseku hospodárenia s bytmi

- rozhodujú o zápise uchádzača o byt do miestneho zoznamu, prípadne miestneho poradníka a určujú poradie

- schvaľujú poradníky zamestnancov organizácií a družstevníkov (netýka sa však stavebných bytových družstiev zriadených podľa zákona č. 27/1959 Zb. o družstevnej bytovej výstavbe)

- rozhodujú o pridelení bytu a o zrušení nájomného pomeru, ak sa nenastahuje nájomník do prideleného bytu v určenej lehote

- rozhodujú vo veciach nájomného, ako i o vedľajších platbách s nájomným spojených

- dávajú privolenie na výmenu bytov a na podnájmy

- rozhodujú o zrušení nájomných zmlúv pri výmenách bytov dojednaných zo ziskuchtivých dôvodov alebo naoko

- vydávajú rozkazy na vypratanie bytu a v súvislosti s tým rozhodujú o zrušení zmlúv o užívaní bytov

- rozhodujú o pridelení náhradného bytu (poskytnutí náhradného ubytovania) osobám, ktoré sú povinné na rozkaz národného výboru sa z bytu vysťahovať

- rozhodujú o náhrade sťahovacích nákladov pri vypratani bytu

- rozhodujú v pochybnostiach, či určitý byt má povahu zamestnaneckého bytu (nová pôsobnosť podľa tohto nariadenia)

- dávajú súhlas na zlúčenie bytu a na užívanie bytu pre iné účely než na bývanie a rozhodujú o úprave miestností, ktoré sú určené alebo ktoré sa užívajú na iné účely než na bývanie, na byt zákon č. 67/1956 Zb. o hospodárení s bytmi, vyhláška č. 57/1957 Ú. l. (Ú. v.), ktorou sa vydávajú vykonávacie predpisy k zákonu o hospodárení s bytmi,

vládne nariadenie č. 71/1960 Zb. o rozšírení právomoci a zodpovednosti národných výborov a o usporiadaní a činnosti ich orgánov (§ 3 ods. 2)

Na úseku hospodárenia s ostatnými miestnosťami

- rozhodujú o pridelení nebytových miestností pre orgány a organizácie miestneho významu, ak nepresahujú miestnosti v jednotlivom prípade maximálnu výmeru určenú okresným národným výborom, najviac 200 m²

- rozhodujú o nájomnom a vedľajších platbách spojených s užívaním týchto miestností

- rozhodujú o zrušení nájomných zmlúv alebo užívacích práv k miestnostiam, o rozkazoch na ich vypratanie, o podmienkach na užívanie miestností, o náhrade skutočnej škody vzniknutej doterajšími užívateľmi, ak ide o miestnosti, ktoré miestne národné výbory pridelujú zákon č. 111/1950 Zb. o hospodárení s niektorými miestnosťami,

vládne nariadenie č. 172/1950 Zb., ktorým sa vykonáva zákon o hospodárení s niektorými miestnosťami,

vládne nariadenie č. 52/1955 Zb. o presune pôsobnosti vo veciach hospodárenia s niektorými miestnosťami,

smernice vlády z 20. mája 1959 pre činnosť výkonných orgánov národných výborov pri plánovitom hospodárení s nebytovými miestnosťami, čiastka 42/1959 Ú. l. (Ú. v.),

vládne nariadenie č. 71/1960 Zb. (§ 3 ods. 2)

Na úseku súkromného bytového majetku

- rozhodujú o použití peňazí prevedených pri súkromnom bytovom majetku na účet opráv domu, zriadený podľa zákona č. 80/1952 Zb. o domovej dani

- vládna vyhláška č. 236/1954 Ú. l. (č. 262/1954 Ú. v.) o bytovom hospodárstve národných výborov

- rozhodujú o poskytnutí pôžičky na úhradu nákladov (časti nákladov) spojených s vykonávaním väčších opráv nájomných domov, ktoré sú bytovým majetkom v súkromnom vlastníctve smernice č. 198/1957 Ú. l. (Ú. v.) o pôžičkách na udržiavanie súkromného bytového majetku

Na úseku výstavby

A. Miestne národné výbory, ktoré sú stavebnými úradmi prvého stupňa,

- vydávajú územné rozhodnutia na riešenie všetkých jednotlivých otázok v odbore územného plánovania

- rozhodujú vo všetkých veciach zverených im stavebnými predpismi.

B. Miestne národné výbory, ktoré nie sú stavebnými úradmi prvého stupňa,

- vydávajú rozhodnutia o umiestnení stavby pre rodinné domčeky a iné drobné stavby, ak je schválený podrobný územný plán alebo iné podrobné podklady, ktoré označil nadriadený národný výbor, a ďalej rozhodnutia o umiestnení stavby pre účelové stavby jednotných roľníckych družstiev v súlade s potvrdeným technicko-ekonomickým rozborom

- vydávajú rozhodnutia o prípustnosti stavby pri jednotlivých adaptáciách a drobných poľnohospodárskych stavbách do výšky rozpočtovej sumy Kčs 25 000, ak môžu zabezpečiť pri rozhodovaní účasť stavebného odborníka.

Len na základe splnomocnenia okresného národného výboru a v rozsahu ním určenom

- vydávajú rozhodnutia o prípustnosti stavby pri zmenách drobných súkromných stavieb, ktorými sa mení pôdorysné usporiadanie, ak sa nemení však pôdorysná veľkosť a výškové zastavenie týchto stavieb,

pre jednotlivé adaptácie a drobné poľnohospodárske stavby jednotných roľníckych družstiev v prípadoch, v ktorých rozpočtová suma prevyšuje Kčs 25 000,

pre dočasné stavby, ak stavba má slúžiť svojmu účelu najdlhšie dva roky,

pre pomocné stavby,

pre drobné stavby s výnimkou rodinných domčekov, ak náklad na stavbu neprevyšuje Kčs 50 000,

pre rodinné domčeky v prípadoch, v ktorých ide o sústredenú výstavbu rodinných domčekov vykonávaných dodávateľským spôsobom podľa územného plánu a podľa schválených typových podkladov,

pre zmeny stavby alebo práce odstraňujúce účinky opotrebenia stavby, ak náklad neprevyšuje Kčs 50 000,

pre stavby energetických diel, ktoré svojím rozsahom a významom nepresahujú územný obvod miestneho národného výboru,

- vydávajú v týchto prípadoch povolenie na uvedenie stavby alebo jej prevádzkovo ucelenej časti do trvalej prevádzky (užívania),

- vydávajú povolenie na zborenie prízemných stavieb
zákon č. 84/1958 Zb. o územnom plánovaní,

zákon č. 87/1958 Zb. o stavebnom poriadku,

vyhláška č. 144/1959 Ú. l. (Ú. v.), ktorou sa vykonáva zákon o stavebnom poriadku,

vyhláška č. 153/1959 Ú. l. (Ú. v.) o územnom plánovaní

Na úseku vodného hospodárstva

- povoľujú stavby studní (s výnimkou artézskych) s odberom vody do 0,5 l/sek. a odbery z povrchových vôd do 0,5 l/sek., ak užívateľ nevypúšťa závadné odpadové vody a ak sa zachováva určené prietokové minimum v toku

vládne nariadenie č. 71/1960 Zb. (§ 6 ods. 5)

Na úseku vnútornej správy

- vykonávajú sobášne obrady, povoľujú uzavretie manželstva pred miestnym národným výborom, v obvode ktorého nemá žiadny zo snúbencov trvalý pobyt

- rozhodujú v matričných veciach, pokiaľ nie sú vyhradené okresnému národnému výboru, najmä robia zápisy do matričných kníh, zmeny matričných zápisov, najmä zmenu zápisu mena alebo priezviska českého alebo slovenského pôvodu, ak sú v matrike nesprávne pravopisne zapísané, vyznačujú v matrike za hlavné meno, pod ktorým je občan všeobecne známy

zákon č. 265/1949 Zb. o rodinnom práve,

zákon č. 268/1949 Zb. o matrikách v znení vládnych nariadení č. 34/1958 Zb. a 93/1958 Zb.,

vyhláška č. 182/1959 Ú. I. (Ú. v.), ktorou sa vydávajú bližšie predpisy k zákonu o matrikách

- overujú odpisy listín a podpisy na listinách, ak nejde o listiny, ktorých sa má použiť v cudzine, alebo o listiny vojenské, občianske preukazy a listiny im na roveň postavené

vládne nariadenie č. 15/1953 Zb. o overovaní listín a podpisov na listinách národnými výbormi

- zapisujú do občianskych preukazov údaje o narodení, osvojení a úmrtí detí mladších ako 15 rokov, ďalej o uzavretí manželstva, ovdovení a rozvoде, pokiaľ pri ňom neprišlo ku zmene mena a priezviska občana a vydávajú potvrdenia o pobyte

zákon č. 75/1957 Zb. o občianskych preukazoch,

zákon č. 52/1949 Zb. o hlásení obyvateľstva a o povoľovaní pobytu cudzincom v znení zákona č. 76/1957 Zb.,

vyhláška č. 5/1958 Ú. I. (Ú. v.), ktorou sa vydávajú podrobnejšie predpisy o občianskych preukazoch,

vyhláška č. 6/1958 Ú. I. (Ú. v.), ktorou sa vydávajú podrobnejšie predpisy o hlásení pobytu občanov Československej republiky

- vydávajú osvedčenia o československom štátnom občianstve v prípadoch, v ktorých táto právomoc bola na nich prenesená nadriadeným národným výborom

zákon č. 194/1949 Zb. o nadobúdaní a strácaní československého štátneho občianstva v znení neskorších predpisov (vyhláška č. 73/1958 Zb.)

- rozhodujú o upozornení občanov na chyby a nesprávnosti v zoznamoch voličov a o návrhoch na opravu týchto zoznamov

zákon č. 27/1954 Zb. o voľbách do Národného zhromaždenia v znení zákona č. 37/1960 Zb.,

zákon č. 7/1954 Zb. SNR o voľbách do Slovenskej národnej rady v znení zákona č. 38/1960 Zb.,

zákon č. 39/1960 Zb. o voľbách do národných výborov

povoľujú predĺženie určeného času predaja závodov verejného stravovania (záverečné hodiny pri tanečných zábavách a pod.)

vyhláška č. 190/1956 Ú. I. (Ú. v.) o čase predaja predajní a závodov verejného stravovania

- vydávajú povolenie pre jednorázový odber jedu

zákonné opatrenie č. 23/1955 Zb. o jedoch a látkach škodlivých pre zdravie,

vyhláška č. 193/1955 Ú. I. (Ú. v.) o vydávaní povolení na zachádzanie s jedmi a o evidencii jedov

- rozhodujú o pridelení, zrušení a zmene popisných a orientačných čísel domov

zákon č. 36/1960 Zb. o územnom členení štátu

- rozhodujú o žiadostiach na poskytnutie ochrany držby proti svojmocnému rušeniu občiansky zákonník č. 141/1950 Zb.

- povolávajú občanov k súčinnosti v požiarnej ochrane a ukladajú im osobnú a vecnú pomoc pri zásahu alebo cvičení jednotiek požiarnej ochrany,

- ukladajú občanom odstránenie požiarnych závad zistených pri požiarnych prehliadkach,

- rozhodujú o náhrade ušlej mzdy a priznávajú náhradu príslušníkom verejných požiarnych jednotiek a osobám v pracovnom pomere, ktoré poskytnú osobnú pomoc pre účely požiarnej ochrany poskytujú náhradu škody v odbore požiarnej ochrany
zákon č. 18/1958 Zb. o požiarnej ochrane,

vyhláška č. 106/1959 Ú. l. (Ú. v.) o organizácii požiarnej ochrany,
vládne nariadenie č. 12/1951 Zb. o náhrade škody príslušníkom hasičstva a iným osobám v odbore ochrany pred požiarmi a inými živelnými pohromami,

vyhláška č. 248/1951 Ú. l. (č. 266/1951 Ú. v.), ktorou sa upravujú podrobnosti o náhrade škody v odbore ochrany pred požiarmi a inými živelnými pohromami

Na úseku finančnom

- vyrubujú a vyberajú domovú daň (nová pôsobnosť podľa tohto nariadenia pre miestne a mestské národné výbory, ktoré doteraz neboli poverené správou tejto dane)

zákon č. 80/1952 Zb. o domovej dani v znení vládneho nariadenia č. 82/1953 Zb. a zákona č. 69/1956 Zb.,

vyhláška č. 370/1952 Ú. l. (č. 1/1953 Ú. v.), ktorou sa vykonáva zákon o domovej dani

- vyrubujú a vyberajú pôdohospodársku daň (nová pôsobnosť podľa tohto nariadenia pre miestne a mestské národné výbory, ktoré doteraz neboli poverené správou tejto dane)

zákon č. 50/1959 Zb. o pôdohospodárskej dani,

vyhláška č. 163/1959 Ú. l. (Ú. v.), ktorou sa vykonáva zákon č. 50/1959 Zb. o pôdohospodárskej dani,

vyhláška č. 164/1959 Ú. l. (Ú. v.) o priemerných normách výnosnosti pre účely vyrubovania pôdohospodárskej dane

- vyrubujú a vyberajú daň z príjmov obyvateľstva (nová pôsobnosť podľa tohto nariadenia)

zákon č. 78/1952 Zb. o dani z príjmov obyvateľstva v znení zákonov č. 69/1956 Zb. a č. 71/1957 Zb.,

vyhláška č. 4/1953 Ú. l. (č. 32/1953 Ú. v.), ktorou sa vykonáva zákon o dani z príjmov obyvateľstva v znení vyhlášok č. 243/1956 Ú. l. (Ú. v.), č. 135/1957 Ú. l. (Ú. v.), č. 228/1957 Ú. l. (Ú. v.) a č. 55/1958 Ú. l. (Ú. v.)

- vyrubujú a vyberajú živnostenskú daň (nová pôsobnosť podľa tohto nariadenia)

zákon č. 79/1952 Zb. o živnostenskej dani v znení zákonov č. 69/1959 Zb. a č. 71/1957 Zb.,

vyhláška č. 18/1953 Ú. l. (č. 40/1953 Ú. v.), ktorou sa vykonáva zákon o živnostenskej dani,

vládna vyhláška č. 396/1952 Ú. l. (č. 25/1953 Ú. v.), ktorou sa vydáva zoznam remeselných živností I. a II. triedy pre účely živnostenskej dane

- vyrubujú (určujú) a vyberajú správne poplatky za úkony vykonávané miestnymi národnými výbormi

zákon č. 105/1951 Zb. o správnych poplatkoch,

nariadenie ministra financií č. 60/1955 Zb. o správnych poplatkoch v znení nariadenia č. 71/1956 Zb., č. 52/1957 Zb. a č. 62/1959 Zb.,

vyhláška č. 12/1958 Ú. l. (Ú. v.) o vydaní nových kolkových známok

- vyrubujú a vyberajú miestne poplatky

zákon č. 82/1952 Zb. o miestnych poplatkoch v znení zákona č. 26/1957 Zb.,

vyhláška č. 234/1953 Ú. l. (č. 276/1953 Ú. v.), ktorou sa vykonáva zákon o miestnych poplatkoch v znení vyhlášok č. 239/1955 Ú. l. (Ú. v.), č. 190/1957 Ú. l. (Ú. v.) a č. 165/1959 Ú. l. (Ú. v.),

zákon č. 67/1956 Zb. o hospodárení s bytmi,

vyhláška č. 112/1957 Ú. l. (Ú. v.) o miestnom poplatku z bytov

Na úseku zdravotníctva

- rozhodujú v dohode s príslušným obvodným lekárom o základných opatreniach na zabezpečenie hygienickej nezávadnosti životného a pracovného prostredia na svojom území

zákon č. 4/1952 Zb. o hygienickej a protiepidemickej starostlivosti v znení neskorších predpisov (vyhláška č. 20/1957 Zb.),

vládne nariadenie č. 71/1960 Zb. (§ 9)

- preskumávajú rozhodnutia o prijatí detí do starostlivosti územných jaslí alebo o prepustení z nich, pokiaľ nejde o rozhodnutie na základe zdravotných dôvodov

- rozhodujú o odvolaní proti rozhodnutiu o príplatku na zaopatrenie detí v územných jasliach

vyhláška č. 164/1958 Ú. l. (Ú. v.), ktorou sa určujú rozsah a podmienky poskytovania preventívnej a liečebnej starostlivosti (Liečebný poriadok)

Na úseku sociálneho zabezpečenia

- rozhodujú o dávkach (službách) doplnkovej starostlivosti v rozsahu určenom okresným národným výborom

vyhláška č. 170/1957 Ú. l. (Ú. v.), ktorou sa určujú podrobnosti o vykonávaní doplnkovej starostlivosti, ako i rozsah a podmienky mimoriadnych výhod poskytovaných osobám trvale ťažko poškodeným na zdraví

Na úseku zlepšovacích návrhov

- rozhodujú o žiadosti na preskúmanie stanoviska podriadeného podniku, ktorý odmietol zaviesť zlepšovací návrh preto, že nepovažuje zavedenie návrhu za prospešné a účelné

vládne nariadenie č. 45/1957 Zb. o zlepšovacích návrhoch

Na všetkých úsekoch činnosti

- rozhodujú aj o všetkých ostatných veciach, ktoré im zverujú platné predpisy.

